

LECTIO DIVINA SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Mk 1, 21-28

Évközi 4. vasárnap („B” év)

Úgy tanította őket, mint akinek hatalma van

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”
(JEREMIÁS 29,11)

+ EVANGÉLIUM Szent Márk könyvéből

Úgy tanította őket, mint akinek hatalma van.

Kafarnaum városában Jézus szombaton bement a zsinagógába, és tanított. Mindenki nagyon csodálkozott tanításán, mert úgy tanította őket, mint akinek hatalma van, és nem úgy, mint az írástudók.

A zsinagógában volt egy ember, akit megszállt a tisztátalan lélek. Ez így kiáltott fel: „Mi közünk egymáshoz, názáreti Jézus? Azért jöttél, hogy elpusztíts minket? Tudom, ki vagy: az Isten Szentje!”

Jézus ráparancsolt: „Hallgass el, és menj ki belőle!” A tisztátalan lélek erre összevissza rángatta az embert, aztán nagy kiáltással kiment belőle.

Mindenki nagyon megdöbbent. Az emberek egymást kérdezgették: „Mi ez? Új tanítás, és milyen hatalmas! Még a tisztátalan lelkeknek is parancsol, és azok engedelmeskednek neki!” El is terjedt a híre hamarosan Galilea egész vidékén.

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

²¹ Καὶ εἰσπορεύονται εἰς Καφαρναοὺμ·καὶ εὐθὺς τοῖς σάββασιν εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν ἐδίδασκεν.

És elmennek Kafarnaumba: és szombatonként bemenve egyenesen a zsinagógába tanított.

²² καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς.

És ámultak az ő tanításán: ugyanis úgy tanította őket, mint akinek hatalma van és nem úgy, mint az írástudók.

²³ καὶ εὐθὺς ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ καὶ ἀνέκραξεν

És rögtön volt a zsinagógájukban egy ember tisztátalan lélekben (egy tisztátalan lélektől megszállt ember) és felkiáltott

²⁴ λέγων· Τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἥλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ.

mondva: „Mi van nekünk és neked (Mi közünk van hozzád), Názáreti Jézus? Eljöttél, hogy elpusztíts minket? Tudom, ki vagy te, az Isten Szentje.”

²⁵ καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων· Φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ.

És Jézus erőteljesen rászólt mondva: „Némulj el és menj ki belőle!”

²⁶ καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον καὶ φωνῆσαν φωνῇ μεγάλη ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ.

És rángatva őt a tisztátalan lélek és nagy hangot hallatva kiment belőle.

²⁷ καὶ ἐθαμβήθησαν ἅπαντες, ὥστε συζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντας· Τί ἐστὶν τοῦτο; διδαχὴ καινὴ κατ’ ἐξουσίαν· καὶ τοῖς πνεύμασι τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ.

És elcsodálkoztak mindannyian, úgyhogy értekeztek egymás között mondva: Mi ez? Új, hatalom szerinti tanítás: parancsol a tisztátalan lelkeknek, és engedelmeskednek neki.”

²⁸ καὶ ἐξῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς πανταχοῦ εἰς ὅλην τὴν περίχωρον τῆς Γαλιλαίας.

És kiment az ő híre rögtön mindenütt Galilea egész szomszédos területén.

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

²¹ ET INGREDIUNTUR CAPHARNAUM. ET STATIM SABBATIS INGRESSUS SYNAGOGAM DOCEBAT.

²¹ **Betértek Kafarnaumba. Itt szombaton mindjárt elment a zsinagógába és tanított.**

²¹ Bementek Kafarnaumba. Szombaton mindjárt bement a zsinagógába és tanított.

²¹ ***Bementek Kafarnaumba. Ott szombatonként megjelent a zsinagógában és tanított.***

²¹ *És bemenének Kapernaumba; és mindjárt szombatnapon bemenvén a zsinagógába, tanít vala.*

²¹ Ezután bementek Kafarnaumba. Szombaton azonnal a zsinagógába ment, és tanított.

²² ET STUPEBANT SUPER DOCTRINA EIUS: ERAT ENIM DOCENS EOS QUASI POTESTATEM HABENS ET NON SICUT SCRIBAE.

²² **Tanításával ámulatba ejtett mindenkit, mert úgy tanított, mint akinek hatalma van, nem úgy, mint az írástudók.**

²² Álmélkodtak a tanításán, mert úgy tanította őket, mint akinek hatalma van, és nem úgy, mint az írástudók.

²² ***Tanítása ámulatba ejtett mindenkit, mert úgy tanított, mint akinek hatalma van és nem úgy, mint az írástudók.***

²² *És elálmélkodának az ő tanításán; mert úgy tanítja vala őket, mint a kinek hatalma van, és nem úgy mint az írástudók.*

²² Álmélkodtak a tanításán, mert úgy tanította őket, mint akinek hatalma van, nem pedig úgy, mint az írástudók.

²³ ET STATIM ERAT IN SYNAGOGA EORUM HOMO IN SPIRITU IMMUNDO; ET EXCLAMAVIT

²³ **A zsinagógájukban volt egy tisztátalan lélektől megszállt ember. Ez rögtön ilyeneket kiabált:**

²³ Volt a zsinagógájukban egy ember a tisztátalan lélek hatalmában. Ez így kiáltott föl:

²³ ***Volt ott a zsinagógában egy tisztátalan lélektől megszállt ember, aki így kiáltott:***

²³ *Vala pedig azok zsinagógájában egy ember, a kiben tisztátalan lélek volt, és felkiálta,*

²³ *Éppen ott volt a zsinagógában egy tisztátalan lélektől megszállott ember, aki így kiáltott: –*

²⁴ DICENS: “QUID NOBIS ET TIBI, IESU NAZARENE? VENISTI PERDERE NOS? SCIO QUI SIS: SANCTUS DEI”.

²⁴ ***”Mi közünk egymáshoz, názáreti Jézus! A vesztünkre jöttél? Tudom, ki vagy: Az Isten Szentje.”***

²⁴ *»Mi közünk hozzád, Názáreti Jézus! Azért jöttél, hogy elveszíts minket? Tudom ki vagy: az Isten Szentje!«*

²⁴ ***„El innen! Mi bajod velünk, názáreti Jézus? Azért jöttél, hogy elpusztíts minket?”***

²⁴ *És monda: Ah! mi dolgunk van nekünk veled, Názáreti Jézus? Azért jöttél-é, hogy elveszíts minket? Tudom, hogy ki vagy te: az Istennek Szentje.*

²⁴ *Mi közünk hozzád, Názáreti Jézus? Azért jöttél, hogy elpusztíts minket? Tudom, ki vagy: az Isten Szentje!*

²⁵ ET COMMUNATUS EST EI IESUS DICENS: “OBMUTESCE ET EXI DE HOMINE!”.

²⁵ ***Jézus ráparancsolt, így szólva: ”Hallgass és menj ki belőle!”***

²⁵ *Jézus megparancsolta neki: »Némulj el, és menj ki belőle.«*

²⁵ ***Tudom ki vagy: Isten szentje.” De Jézus ráparancsolt: „Hallgass és takarodj ki belőle.”***

²⁵ *És megdorgálá őt Jézus, mondván: Némulj meg, és menj ki belőle.*

²⁵ *Jézus ráparancsolt: – Némulj el, és menj ki belőle!*

²⁶ ET DISCERNENS EUM SPIRITUS IMMUNDUS ET EXCLAMANS VOCE MAGNA EXIUIT AB EO.

²⁶ ***A tisztátalan lélek erre össze-vissza rángatta az embert, aztán nagy kiabálás közepette kiment belőle.***

²⁶ *A tisztátalan lélek erre össze-vissza rángatta őt, majd hangosan kiáltva kiment belőle.*

²⁶ ***A tisztátalan lélek erre ide-oda rángatta és nagy kiabálás közt kiment belőle.***

²⁶ *És a tisztátalan lélek megszagatta őt, és fenszóval kiáltva, kiméne belőle.*

²⁶ *A tisztátalan lélek pedig összevissza rángatta azt az embert, és hangos kiáltással kiment belőle.*

²⁷ ET MIRATI SUNT OMNES, ITA UT CONQUIRERENT INTER SE DICENTES: “QUIDNAM EST HOC? DOCTRINA NOVA CUM POTESTATE; ET SPIRITIBUS IMMUNDIS IMPERAT, ET OBOEDIUNT EI”.

²⁷ Mindnyájan elcsodálóztak. "Ki ez? - kérdezgették vitatkozva egymástól. Tanítása egészen új, s akkora a hatalma, hogy még a tisztátalan lelkeknek is tud parancsolni, s azok engedelmeskednek is neki."

²⁷ Erre mindnyájan elcsodálóztak, s azt kérdezték egymástól: »Mi ez? Új tanítás, hatalommal? Még a tisztátalan lelkeknek is parancsol, és azok engedelmeskednek neki.«

²⁷ **Mindnyájan nagyon elcsodálóztak. „Mi ez? – kérdezték egymástól. Akkora erejű új tanítás, hogy még a tisztátalan lelkeknek is parancsol, s engedelmeskednek neki!”**

²⁷ És mindnyájan elálmélkodának, annyira, hogy egymás között kérdezgeték, mondván: Mi ez? Micsoda új tudomány ez, hogy hatalommal parancsol a tisztátalan lelkeknek is, és engedelmeskednek neki?

²⁷ Mindnyájan annyira megdöbbenek, hogy ezt kérdezgették egymástól: – Hát ez meg mi? Új tanítás, hatalommal teli! Ráparancsol a tisztátalan lelkekre, és azok engedelmeskednek neki!

²⁸ ET PROCESSIT RUMOR EIUS STATIM UBIQUE IN OMNEM REGIONEM GALILAEAE.

²⁸ Hamarosan elterjedt a híre Galilea egész vidékén.

²⁸ Egyszerre elterjedt a híre Galilea egész vidékén.

²⁸ **Híre hamarosan elterjedt mindenfelé Galilea egész vidékén.**

²⁸ És azonnal elméne az ő híre Galilea egész környékére.

²⁸ És azonnal elterjedt a híre mindenfelé, Galilea egész területén.

1.3. BEHATÁROLÁS

Miután beszámolt az első tanítványok meghívásáról (Mk 1,16-20), Jézus tanító tevékenységét és a tisztátalan lélek feletti hatalmát mutatja be az evangélista. A kafarnaumi zsinagóga, illetve Jakab és János feltételezett jelenléte (Mk 1,21.23.29) kapcsolatot teremt az előző és a következő perikópával (Mk 1,16-20; Mk 1,29-34). Továbbá a szombati nap megemlézése (Mk 1,21), a zsinagógában a tisztátalan lélek megjelenése s a vele folytatott párbeszéd (Mk 1,23-26) új elem az epizódban az előzőekhez képest. Így az általunk vizsgált szakaszt a Mk 1,21-28 versek között határolhatjuk be.

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

Márk evangéliumának mindjárt az első fejezetében hangsúlyozni kívánja azt, hogy Jézus egyik legfontosabb tevékenysége az örömhír meghirdetése mellett a tanítás volt. Nem

fejti itt még ki az Úr tanításának tartalmát, de felhívja a figyelmet e tanítás tekintélyére és nagy hatására. Célja, hogy fokozatosan feltárva, hitelesen mutassa be Jézust, hogy a Róla szóló igazi hír és ne hamis szóbeszédnek terjedjenek el vele kapcsolatban.

Továbbá kiemeli az evangélista Jézus hatalmát is, akinek engedelmeskedik a tisztátalan lélek, szót fogadva neki. Mindez pedig felhívás kíván burkoltan lenni arra, hogy az ember is engedelmeskedjék az Úr szavának (az erre használt ὑπακούω /hüpákúó/ görög kifejezésben: benne van a „hallani, a hallás alatt lenni” szó is /Mk 1,27/), vagyis higgyen benne, amire Jézus nyilvános fellépésének kezdetén is bátorított (Mk 1,15).

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

ἐπὶ τῇ διδασκῇ αὐτοῦ (*epi té didákhé autú*): az ő tanításán (Mk 1,22)

Jézus egyik fő tevékenysége a tanítás volt, amit rendszeresen végzett, ahogy az ἐδίδασκεν (*edidászken*) folyamatos múlt idejű (imperfect) igealak is mutatja: szombatoként a zsinagógában tanított (Mk 1,21), illetve olykor a Templomban is (Mk 11,17). Gyakran tanította a tömeget (Mk 2,13; Mk 4,2; Mk 10,1), de a tanítványait külön is (Mk 9,31). A tanításáról Márk megjegyzi, hogy elámultak rajta az emberek (Mk 1,22; Mk 11,18), mert újszerűek és hatalommal teliek voltak beszédei (Mk 1,22; Mk 1,27), s nem olyanok, mint az írástudóké (Mk 1,22).

ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ (*hé ákoé autú*): az ő híre (Mk 1,28)

Márknál egyedül itt fordul elő ez a kifejezés egyes számban, ami Jézus hírére: a róla szóló beszédre, de a tőle származó tanítására is utal (Mk 1,28). Többes számban pedig Jézus használja azokra a későbbi háborús hírekre, amik miatt nem kell rémüldözniük a tanítványoknak (Mk 13,7).

πανταχοῦ (*pántákhú*): mindenütt, mindenfelé (Mk 1,28)

Ez a szó keretbe foglalja a Márk-evangéliumot: Jézus híre elterjed mindenfelé Galileában, miután a tisztátalan lelket kiűzi egy emberből (Mk 1,28), illetve a feltámadt Úr parancsára a tanítványok mindenütt hirdetik az igét (Mk 16,20). Jézus tevékenységét tehát tanítványai folytatják, pontosabban a feltámadt Mester gyakorolja küldetését tanítványain keresztül szerte a világon (Mk 16,20).

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Párhuzamok Márk evangéliumán belül

Mk 1,34 “Sok beteget meggyógyított különféle betegségekből, és sok ördögöt kiűzött, de nem engedte őket szóhoz jutni, mert tudták, hogy kicsoda.”

Mk 4,41 “Nagy félelem fogta el őket. „Ki ez – kérdezték egymástól –, hogy még a szél és a víz is engedelmeskedik neki?”

Mk 5,27 “Amint kiszállt a bárkából, a sírok felől egy tisztátalan lélektől megszállott ember jött szembe vele.” “hangosan kiabált: „Mi közöm hozzád, Jézus, a magasságbeli Istennek Fia? Az Istenre kérlek, ne gyötörj!”

Mk 6,2 “A következő szombaton tanítani kezdett a zsinagógában. Sokan hallgatták, és csodálkozva mondogatták: „Honnét vette ezt? Hol tett szert erre a bölcsességre? És a csodák, amiket kezével végbevisz! 3Nem az ács ez, Mária fia, Jakab, József, Júdás és Simon testvére? S ugye, nővérei is itt élnek közöttünk?”

Mk 7,29 “Erre így szólt hozzá: „Ezekért a szavakért menj, az ördög elhagyta lányodat.”

Mk 7,37 “Szerfölött csodálkoztak, s hangoztatták: „Csupa jót tett, a süketeknek visszaadta hallásukat, a némáknak beszélőképességüket.”

Mk 9,20.25-26 “Odavitték. Mihelyt a lélek meglátta, nyomban gyötörni kezdte (a fiút), úgyhogy az a földre zuhant s habzó szájjal fetrengett.” “Amikor Jézus látta, hogy egyre nagyobb tömeg gyűlik össze, ráparancsolt a tisztátalan lélekre: „Néma és süket lélek, parancsolom neked, menj ki belőle, és ne térj többé vissza belé!” Az felordított, s heves rángatások közepette kiment belőle.”

Mk 11,28 “és megkérdezték: „Milyen hatalom birtokában teszed ezeket? Ki adta neked a hatalmat, hogy ilyeneket tegyél?”

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mt 4,13 “Elhagyta Názáretet, és a tenger melletti Kafarnaumba költözött, Zebulun és Naftali vidékére.”

Mt 4,24 “Híre elterjedt egész Szíriában. Elvittek hozzá minden szenvedőt, olyanokat, akiket különféle betegségek és bajok gyötörtek, ördögtől megszállottakat, holdkórosokat, bénákat, és meggyógyította őket.”

Mt 7,28-29 “Ezzel Jézus befejezte ezeket a beszédeket. A nép ámulatban tanításán, mert úgy tanított, mint akinek hatalma van, s nem úgy, mint az írástudók.”

Mt 8,29 “Így kiabáltak: „Mi közünk hozzád, Isten Fia? Azért jöttél ide, hogy idő előtt gyötörj minket?”

Mt 9,1 “Erre bárkába szállt, átkelt a tavon és városába ment.”

Mt 9,26 “A dolognak híre járt az egész vidéken.”

Mt 11,23 “És te, Kafarnaum! Vajon az égig emelkedel? A pokolba süllyedsz. Ha Szodomában mentek volna végbe a csodák, amelyek benned történtek, még ma is állna.”

Lk 4,23 “Így szólt hát hozzájuk: „Biztosan ezt a mondást szegezitek majd nekem: Orvos, magadat gyógyítsd! A nagy tetteket, amelyeket – mint hallottuk – Kafarnaumban végbevittél, vidd végbe itt, a hazádban is!”

Lk 4,31-37 “Jézus lement Kafarnaumba, Galilea egyik városába, és szombaton tanította őket. Tanítása mindenkit ámulatba ejtett, mert szavának hatalma volt. Volt a zsinagógában egy ember, akiben egy tisztátalan démon lelke volt. Ez hangosan kiabálta: „Hagyd abba! Mi közünk egymáshoz, názáreti Jézus? A vesztünkre jöttél? Tudom ki vagy: az Isten Szentje.” Jézus ráparancsolt: „Elhallgass és menj ki belőle!” Erre az ördög a földre sújtotta, kiment belőle, anélkül, hogy bajt okozott volna neki. Mindenki elámult, s egymás közt azt kérdezgették: „Miféle beszéd ez? Akkora hatalma és ereje van, hogy még a tisztátalan lelkeknek is tud parancsolni, úgyhogy kimennek a megszállottakból?” Híre elterjedt az egész környéken.”

Lk 4,41 “Sokakból ördögök mentek ki, így kiáltozva: „Te az Isten Fia vagy!” De ő rájuk szólt, s nem engedte szóhoz jutni őket, mert hisz tudták, hogy ő a Krisztus.”

Lk 5,14 “Meghagyta neki, hogy ne mondja el senkinek: „Hanem menj el, mutasd meg magad a papnak, és ajánld fel tisztulásodért a Mózes által előírt áldozatot bizonyságul nekik.”

Lk 8,56 “A szülők nem tudtak hova lenni az ámulattól. Megparancsolta nekik, hogy senkinek se szóljanak a történeteikről.”

Lk 13,10 “Szombaton az egyik zsinagógában tanított.”

Jn 2,12 “Aztán lement anyjával, testvéreivel és tanítványaival Kafarnaumba, de csak néhány napig maradtak ott.”

Jn 3,1-2 “Volt a farizeusok között egy Nikodémus nevű ember, egy zsidó tanácsos. Ez éjnek idején fölkereste Jézust, s így szólt hozzá: „Rabbi, tudjuk, hogy Istentől jött tanító vagy, hisz senki sem vihet végbe olyan jeleket, amilyeneket te végbeviszel, ha nincs vele az Isten.”

Jn 6,69 “Mi hittünk és tudjuk, hogy te vagy az Isten Szentje.”

Jn 7,46 “A szolgák mentegetőztek: „Még soha sem beszélt úgy ember, ahogy ez beszél.”

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

1Kir 17,18 “Akkor így szólt Illéshez (az asszony): „Mi dolgom veled, Isten embere? Csak azért jöttél, hogy emlékezetembe idézd vétkeimet és megöld a fiamat?”

1Jn 3,8 “Aki bűnt követ el, az ördögtől való, hiszen az ördög kezdettől fogva vétkezik. Azért jelent meg az Isten Fia, hogy az ördög művét romba döntse.”

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Béda: „Szombaton mindjárt bement a zsinagógába és tanított.” Szombaton, ami a zsidók számára a pihenés napja, amikor az is meg van szabva, hogy hány lépést lehet tenni, Ő akkor megy be a zsinagógába. Ezzel az igazi szombatot nyilvánítja ki. Ha pihensz, akkor adj időt az Úrnak és hallgasd a szavát, ápolj így lelkedet, hogy aztán a hét többi napján törvénye szerint tudj cselekedni.

„Álmétkodtak a tanításán, mert úgy tanította őket, mint akinek hatalma van, és nem úgy, mint az írástudók.” Krisztus Urunk a Törvény Ura és Ura annak is, aki a Törvényt kihirdette, azaz Mózesnek. Épp ezért tudta beteljesíteni a Törvényt és nem csupán csak az előírásokat magyarázni, hanem úgy tanítani, hogy tökéletesebb életre vezessenek.

„Volt a zsinagógájukban egy ember a tisztátalan lélek hatalmában. Ez így kiáltott föl: „Mi közünk hozzád, Názáreti Jézus! Azért jöttél, hogy elveszíts minket?” Az Úr Jézus Krisztus jelenléte fenyegetően hat a démonokra és nem tudnak ellenállni neki. Tartsd meg az Úr törvényét, így mindig ott lesz melletted, akkor az ördögnek sem lesz fogása rajtad. „Jézus megparancsolta neki: »Némulj el, és menj ki belőle.«” A teremtés során az

embert űzte ki a Paradicsomból, mert hallgatott az ördögre. Most az ördögöt űzi ki az emberből, hogy az ember tudjon Istenre hallgatni.

„Még a tisztátalan lelkeknek is parancsol, és azok engedelmeskednek neki?” Egyszerre elterjedt a híre Galilea egész vidékén. Jézus Krisztus Isten és ember. Bár emberi testben van, ugyanúgy tud isteni és mennyei módon cselekedni. Ez az értelme minden csodájának. Megmutatni Isten közelségét, hogy valóban eljött az Ő országa. Ne csak hallják, hanem lássák is az emberek a valódi örömhírt. Ezáltal nemcsak Jézus tette, hanem maga az evangélium is elterjedt Galilea egész vidékén.

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

547. Jézus a maga szavait számos "erővel, csodával és jellel" kísérte (ApCsel 2,22), melyek mutatják, hogy az Ország Őbenne jelen van. Ezek bizonyítják, hogy Jézus a megígért Messiás.

548. A Jézus által végbevitt jelek bizonyítják, hogy őt az Atya küldte. Arra hívnak, hogy higgyenek Őbenne. Azoknak, akik hittel fordulnak feléje, Jézus megadja, amit kérnek. Akkor a csodák megerősítik a hitet Abban, aki az Atya cselekedeteit teszi: bizonyítják, hogy ő Isten Fia. A csodák ugyanakkor botrányt is okozhatnak. Ugyanis nem kíváncsiságot és mágikus kívánságokat akarnak kielégíteni. Jézust oly nyilvánvaló csodái ellenére is egyesek elutasították; sőt azzal vádolták, hogy az ördögök segítségével cselekszik.

549. Amikor Jézus embereket a földi éhségtől, igazságtalanságtól, betegségtől és haláltól megszabadít, messiási jeleket ad. De nem azért jött, hogy a földön minden bajt megszüntessen, hanem hogy az embereket a lehető legrosszabb rabszolgaságból, a bűn szolgaságából kiszabadítsa, mely hatálytalanítja istengyermeki hivatásukat és oka mindenfajta emberi rabszolgaságnak.

550. Isten országának eljövetele a Sátán országának veresége: "Ha pedig én Isten Lelkével űzöm ki a gonosz lelkeket, akkor bizony eljött hozzátok az Isten országa" (Mt 12,28). A Jézus által végzett ördögűzések megszabadítják az embereket a gonosz lelkek hatalmától. Elővételezik Jézus nagy győzelmét "evilág fedelme" fölött. Krisztus keresztye által Isten Országa véglegesen megszilárdul: "Az Úr a fáról országolt".

447. Maga Jézus magának tulajdonítja ezt a címet, burkoltan, amikor a farizeusokkal a 110. zsoltár értelméről vitatkozik, de kifejezetten is, amikor apostolaihoz szól. Egész nyilvános élete folyamán a természet, a betegségek, az ördögök, a halál és a bűn fölött gyakorolt uralma bizonyította isteni fölségét.

438. Jézus messiási fölszentelése isteni küldetését nyilvánítja ki. "Miként maga a név mutatja: Krisztus nevében ott hangzik az, aki fölkente, az is, akit fölkentek, és maga a kenet is, amellyel fölkenték; az Atya kente föl, a Fiú lett fölkenve a Lélekben, aki a Kenet." Örök messiási fölszentelése földi élete során tárult föl, amikor János megkeresztelte, amikor "fölkente Őt Isten Szentlélekkel és erővel" (ApCsel 10,38), "hogy

kinyilváníttassék Izraelnek" (Jn 1,31) mint Messiása. Cselekedetei és szavai úgy ismertetik meg, mint az "Isten szentjét".

550. Isten országának eljövetele a Sátán országának veresége: "Ha pedig én Isten Lelkével űzöm ki a gonosz lelkeket, akkor bizony eljött hozzátok az Isten országa" (Mt 12,28). A Jézus által végzett ördögűzések megszabadítják az embereket a gonosz lelkek hatalmától. Elővételezik Jézus nagy győzelmét "evilág fedelme" fölött. Krisztus keresztye által Isten Országa véglegesen megszilárdul: "Az Úr a fáról országolt".

64. A Próféták által Isten formálja népét az üdvösség reményében, az új és örök szövetség várásában, mely minden embernek szól, és a szívekbe lesz írva. A Próféták Isten népe radikális Megváltását hirdetik, a megtisztulást minden hűtlenségtől; az üdvösséget, mely minden népet magába fog foglalni. Ezt a reményt elsősorban az Úr szegényei és kicsinyei őrzik. Szent asszonyok, mint Sára, Rebekka, Ráchel, Mirjam, Debora, Anna, Judit és Eszter tartották elevenen Izrael üdvösségének reményét. E remény legtisztább képe Mária.

762. Isten népe egybegyűjtésének távolabbi előkészítése Ábrahám meghívásával kezdődik, akinek Isten megígéri, hogy nagy nép atyjává teszi. A közvetlen előkészítés Izraelnek mint Isten népének kiválasztásával kezdődik. Izraelnek kiválasztása által az összes nemzetek jövőendő egybegyűjtésének jelévé kell lennie. De már a próféták vádolják Izraelt, amiért megszegte a szövetséget, és úgy viselkedett, mint egy utcalány. Új és örök szövetséget hirdetnek. "Ezt az új szövetséget Krisztus alapította meg."

2595. A Próféták a szív megtérésére hívnak, s miként Illés, lángoló buzgósággal keresvén Isten arcát, közbenjárnak a népért.

922. Az apostoli időktől kezdve voltak keresztyén szüzek és özvegyek, akiket az Úr arra hívott, hogy megosztottság nélkül ragaszkodjanak hozzá a szív, a test és a lélek nagyobb szabadságában, s ők az Egyház jóváhagyásával úgy döntöttek, hogy szüzességben vagy az örök tisztaság állapotában élnek "a mennyek országáért" (Mt 19,12).

1618. Krisztus az egész keresztyén élet középpontja. A vele való kapcsolat megelőz minden más, családi vagy társadalmi kapcsolatot. Az Egyház kezdete óta voltak férfiak és nők, akik lemondtak a házasság nagy javáról azért, hogy kövessék a Bárányt, bárhova megy, az Úr dolgaival törődjenek, neki akarjanak tetszeni, és elébe menjenek az érkező vőlegénynek. Maga Krisztus meghívott egyeseket, hogy abban az életformában kövessék Őt, melyet Ő maga élt eljűk:

"Van, aki azért képtelen a házasságra, mert úgy született. Van, akit az emberek tettek a házasságra alkalmatlanná. Végűl van, aki a mennyek országáért önként mond le a házasságról. Aki föl tudja fogni, az fogja föl!" (Mt 19,12)

1619. A mennyek országáért vállalt szüzesség a keresztségi kegyelem kibontakozása, a Krisztussal való kapcsolat elsődlegességének és az ő visszatérésére való éber várakozásnak hatalmas jele, olyan jel, mely arra is emlékeztet, hogy a házasság ehhez a világhoz tartozik, mely elműlik.

1620. Mindkettő – a házasság szentsége és az Isten országáért vállalt szüzesség – magától az Úrtól származik. Ő ad értelmet nekik és ajándékozza meg a nélkülözhetetlen

kegyelemmel, hogy úgy lehessen megélni őket, ahogy az Ő akaratának megfelel. A mennyek országáért vállalt szüzesség nagyrabecsülése és a házasság keresztény értelme nem választható el egymástól; kölcsönösen támogatják egymást:

"Aki a házasságot kárhoztatja, az megtépázza a szüzesség dicsőségét is; (...) aki dicséri csodálatosabbá teszi a szüzességet. Mert ami egy rosszabbal összehasonlítva tűnik jónak, aligha különösebben jó; ami azonban az általánosan jónak tartottnál jobb, az kiemelkedően jó."

2.2.2. PÁPAI GONDOLATOK

SZENT VI. PÁL PÁPA EVANGELII NUNTIANDI KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

11. Az Isten Országát Krisztus szüntelenül hirdeti, máshoz nem fogható szavakkal. „Miféle tanítás ez? Új tanítás, hatalommal.” „Mindnyájan igazat adtak neki, de meglepődtek a magasztos szavakon, amelyek ajkáról fakadtak”. „Ember így még nem beszélt”. Krisztus szavai ugyanis Isten titkait nyilvánítják ki, az ő terveit és ígéreteit: ezért képesek arra, hogy átalakítsák az ember szívét és életének alakulását.

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA CATECHESI TRADENDAE KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

7. A tanító Krisztus

Ez a tanítás nem elvont igazságok gyűjteménye, hanem Isten eleven misztériumának közlése. Mert Krisztus, aki az evangéliumban tanít, messze több, mint Izrael „tanítói” és azok tanítása, mégpedig azon különleges kapcsolat miatt, amelyet Krisztus személye, szavai és tettei között láthatunk. Az evangéliumokból ugyanis nyilvánvaló, hogy Jézus „tanított”. De nemcsak tanított, hanem „tanított és cselekedett” (ApCsel 1,1). E két szóval, amelyekkel az Apostolok Cselekedetei kezdődik, Szent Lukács összekapcsolja s ugyanakkor szétválasztja Krisztus küldetésének e két kiemelkedő vonását.

Krisztus valóban tanított, és ez az a tanúság, amelyet önmaga mellett tesz: „Naponta ott voltam a templomban és tanítottam” (Mt 26,55; vö. Jn 18,20). Tanítványai csodálattal hallgatják és álmélkodva figyelik Őt, aki mindig és mindenütt tanít, eddig soha nem tapasztalt tekintéllyel: „...tömeg vette körül, ő pedig szokása szerint tanította őket” (Mk 10,1); „tanításával ámulatba ejtett mindenkit, mert úgy tanított, mint akinek hatalma van” (Mk 1,22; vö. Mt 5,2; Lk 5,3; Jn 7,14). Ezt ellenségei is észrevették és vádat kovácsoltak belőle ellene: „Tanításával föllázítja a népet Galileától kezdve egészen Judeáig!” (Lk 23,5)

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA PASTORES DABO VOBIS KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

14. Az Új Szövetség ezen egyetemes papságának szolgálatára Jézus földi élete során egyes tanítványokat magához hívott (vö. Lk 10,1-12), külön tekintélyi rendelkezéssel megalkotta belőlük a Tizenkettőt, hogy „vele legyenek és elküldje őket prédikálni, s hogy hatalmuk legyen ördögöket űzni” (Mk 3,14-15).

Ezért már nyilvános működése idején (vö. Mt 16,18), majd végleg halála és föltámadása után (vö. Mt 28,16-20; Jn 20-21) Jézus Péternek és a Tizenkettőnek egészen különleges hatalmat adott a leendő közösségre és az összes nemzetek evangelizálására

vonatkozóan. Miután meghívta, maga mellett tartotta őket, velük élt, példájával és szavaival tanította őket az üdvösségre, s végül elküldte őket minden emberhez. E küldetés koronája a Szentlélek különleges húsvéti kiárasztásának erejével átadta nekik ugyanazt a messiási tekintélyt, melyet Ő az Atyától kapott és amely a föltámadásban teljesedett be: „Nekem adatott minden hatalom mennyben és a földön. Menjetek tehát és tegyetek tanítvánnyá minden népet, és kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében. És tanítsátok őket mindannak megtartására amit csak parancsoltam nektek. És íme, én veletek vagyok minden nap a világ végezetéig” (Mt 28,18-20).

Ezáltal Jézus szoros kapcsolatot hozott létre saját küldetése és az apostolokra bízott szolgálat között: „Aki titeket befogad, engem fogad be, aki pedig engem befogad, azt fogadja be, aki engem küldött” (Mt 10,40); „Aki titeket hallgat, engem hallgat, aki titeket megvet, engem vet meg” (Lk 10,16). Sőt, a negyedik evangélista a halál és a föltámadás húsvéti eseményének fényében nagy erővel és világosan idézi Jézust: „Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket” (Jn 20,21; vö. 13,20; 17,18).

Miként Jézusnak olyan küldetése van, mely közvetlenül Istentől származik és Isten tekintélyét konkretizálja (vö. Mt 7,29; 21,23; Mk 1,27; 11,28; Lk 20,2; 24,19), úgy az apostolok küldetése Jézustól ered. S miként „a Fiú semmit sem tehet önmagától” (Jn 5,19), mert tanítása nem az övé, hanem azé, aki Őt küldte (vö. Jn 7,16), úgy mondta Jézus apostolainak: „nálam nélkül semmit sem tehettek” (15,5): küldetésük nem önmaguktól, hanem Jézustól való. Nem is hajtható végre emberi erővel, hanem csak Krisztus és az Ő Szent Leke „ajándékával”, a „szentséggel”: „Vegyétek a Szentlelket; akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyer, s akinek megtartjátok, az bűnben marad” (20,22-23). Az apostolok így nem különleges érdemeikért, hanem egyedül a Krisztus kegyelmében való ingyenes részesedéssel folytatják egészen az idők végezetéig Jézus üdvözítő küldetését az emberek javára.

E küldetés hitelességének és termékenységének jele és föltétele az apostolok Jézussal, egymás között és az Atyával való egysége, miként ezt az Úr főpapi imája, saját küldetésének összefoglalása tanúsítja (vö. Jn 17,20-23).

FERENC PÁPA EVANGELII GAUDIUM KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

136. Újítsuk meg a prédikációba vetett bizalmunkat, mely azon a meggyőződésen alapul, hogy maga Isten akarja elérni a többieket a prédikátor által, s hogy ő terjeszti ki a hatalmát az emberi szó által. Szent Pál határozottan beszél az igehirdetés szükségességéről, mert az Úr a többieket a mi szavunkkal is el akarja érni (vö. Róm 10,14-17). A mi Urunk is a szóval hódította meg a nép szívét. Mindenfelől jöttek, hogy hallgassák őt (vö. Mk 1,45). Csodálkozva „itták” a tanítását (vö. Mk 6,2). Érezték, hogy úgy beszél hozzájuk, mint akinek hatalma van (vö. Mk 1,27). Az apostolok szavával, akiket meghívott „hogy vele legyenek, és elküldje őket hirdetni az ígét” (Mk 3,14), az Egyház kebelére vonzotta az összes népet (vö. Mk 16,15.20).

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

A mai *evangéliumban* (Mk 1, 21-28) Jézus a zsinagógában tanít: nem úgy, mint az írástudók, hanem úgy, mint akinek hatalma van – még a tisztátalan lelkek felett is, ahogyan a megszállott férfi megszabadításáról olvashatunk a szakaszban.

Így a mai liturgiában két kiemelkedő motívumot, témát találunk: az Úr hatalma, illetve szabadító, megváltó tevékenysége. Ezek pedig kiegészülnek az ezért (is) neki járó tisztelet és dicsőítés hangsúlyozásával.

Az imént említettek szépen kirajzolódnak már a *kezdőénekekben* is (Zsolt 105, 47): „Szabadíts meg minket, Urunk, Istenünk, és gyűjts egybe a pogányok közül, hogy szent nevedet magasztaljuk és dicséreted legyen dicsekvésünk”. Majd a kezdő könyörgés hangsúlyozza a kérést: „Urunk, Istenünk, engedd, hogy téged egész lelkünkkel imádjunk”, ezzel megvallja Isten nagyságát is.

Az *olvasmány* (MTörv 18, 15–20) a prófétaságról szól, Mózes szavait hallhatjuk, aki arról beszél népének, hogy az Isten hozzá hasonló prófétát támaszt majd. Ez a jövendölés az Apostolok Cselekedeteiben két helyen is megjelenik (ApCsel 3,22; 7,37), s azt láthatjuk, hogy Jézusra vonatkoztatták. Jézus Krisztus tehát a Próféta, aki hatalommal tanít.

A *válaszos zsoltárban* (Zsolt 94, 1-2. 6-7. 8-9) a zsoltáros így dicsőíti Istent: „Dicsőítő énekekkel lépünk színe elé, magasztaljuk őt zsoltárt zengve”, illetve „Jöjjetek, boruljunk le, hódoljunk előtte, * hulljunk térdre Urunk, Alkotónk előtt”. Az Úr szavára való hallgatás fontossága is megjelenik, mely kapcsolható Jézus zsinagógabeli tanító szavaihoz, illetve az ő egész tanításához is. „Bár hallgatnátok ma Isten szavára: Népem, ne légy kemény szívű.”

A *szentlecke* (1 Kor 7, 32-35) egyik fő motívuma: az Úr kedvében járás és a hozzá való teljes ragaszkodás is az Isten iránti hódolatot fejezi ki.

Az Úr Jézus hatalmára utal továbbá az *alleluja vers* is (Mt 4, 16): „A sötétségben lakó népre nagy fényesség áradt, és világosságot láttak, akik a halál szomorú földjén éltek”.

Az *egyetemes könyörgésekben* megjelenik az Istennek tetsző élet, mintegy válaszként az Úr szabadító, megváltó tetteire.

Az *áldozási ének* (Zsolt 30, 17-18) is az Úr szabadításáért imádkozik: „Szolgád fölé ragyogtasd fel arcodat, irgalmasságodban szabadíts meg engem! Uram, ne hagyd, hogy szégyent valljak, hiszen téged hívlak!” Az *áldozás utáni könyörgés* pedig „megváltásunk égi eledelének” nevezi az Oltáriszentséget.

2.3.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

Ragyogtasd fel arcod (-)

http://nepenektar.hu/idoszak/evkozi_ido/liturgia/204/comm/728/ragyogtasd-fel-arcod-illumina-faciem

GITÁROS ÉNEKEK

Dax: Jó utat találtam, Uram

<http://daxdalok.hu/Dalok/IstenTenyeren1984.zip>

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰ

Mécs László: Verni kezdtem az aranyhidat *(részlet)*

Megkérdeztem a fecskéket, fülemiléket:
miért?

– Azért jöttünk, hogy továtúnjunk.

Megkérdeztem a vágyakat, virágokat:
miért?

– Azért jöttünk, hogy továtúnjunk.

Megkérdeztem a folyókat, viharokat:
miért?

– Azért jöttünk, hogy továtúnjunk.

Megkérdeztem a kacagó tavaszokat:
miért?

– Azért jöttünk, hogy továtúnjunk.

Megkérdeztem a Napot, Holdat, csillagrendszeret:
miért?

– Azért jöttünk, hogy továtúnjunk.

Megkérdeztem a bölcsöket, eszméket, vallásokat:
miért?

– Azért jöttünk, hogy továtúnjunk.

Megkérdeztem a rózsaszínű bölcső-csónakokat:
miért?

– Azért jöttünk, hogy továtúnjunk.

Megkérdeztem a fekete koporsó-csónakokat:
miért?

– Azért jöttünk, hogy továtúnjunk.

Megkérdeztem végül az Istent.
Én nem jöttem és nem megyek,
én nem voltam és nem leszek:
én Vagyok!

Mi vár itt én reám?

Bölcső-csónakon jöttem, koporsó-csónak vár rám.

Eszmék emlőin nőttem, ereimbe csempészték az elmúlást.

Tavaszkok voltak pajtásaim, viharokkal cimboráltam.
Nem akarok elmúlni a cimboráimmal.
Kapaszkodnám a fecskék szárnyába,
de a fecskék tovatűnnek.
Mi vár itt én reám?

Arany-hidat verek hitből, reményből, szeretetből.
Az elmúlás erecskéi, csermelyei, folyói felett,
tavaszkok, eszmék, filozófiák felett,
emberek, Nap, Hold, csillagrendszerek felett,
az elmúlás tengere felett,
arany-hidat verek Ahhoz,
aki nem jött és nem megy,
aki nem volt és nem lesz,
aki Van!

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

- Hogyan hallgatom az Úr szavát?
- Felismerem-e Jézust a tanítóknak, a prédikáló papokban?
- Hirdetem-e az életemben, környezetemben történt csodákat, vagy elhallgatom őket a külvilág elől?
- Hogyan reagáltam volna Jézus tanítására és csodájára?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

Urunk, Istenünk, engedd, hogy téged egész lelkünkkel imádjunk, embertársainkat pedig őszinte szívből szeressük. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön-örökké. Ámen.

Imádság

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérlek, küldd el Szentlelkedet, hogy figyelmes és engedelmes szeretettel s készséges akarattal tudjam hallgatni és megcselekedni Fiad szavát! Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

Úgy tanította őket, mint akinek hatalma van (Mk 1,21-28)

(Forrás: Pixabay)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Jézusnak hatalma van a Sátán felett. Ha egyre jobban befogadom Jézus szavait, akkor ő rendet tud teremteni bennem is.
- én is Jézus elé járulhatok! Jézus ma is tanít és csodákat tesz! Jézus velünk van és segít az ördöggel való küzdelmeinkben.

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- hallgassam figyelmesen Isten Szentjének: Jézus Krisztusnak a tanítását!
- kérjem az Urat, hogy újítsa meg hitemet!

IMPRESSZUM

A *Lectio divina segédanyagok*, amiknek felépítése a *lectio divina* módszer felosztását követi, segítik az evangéliumi szakasz imádságos elmélyítését.

Lectio divina segédanyag, Évközi 4. vasárnap („B” év)

Borítófotó © Pixabay

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Szent Béda kommentárját a Bibbia dei Padri olasz nyelvű kiadvány alapján Rácz Dávid foglalta össze.

Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)

Mécs László: Arany-hidat verek – <http://mecslaszlotarsasag.webnode.hu/mecs-laszlo-versei>

A *Lectio divina segédanyag* összeállításában a lectio divina munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Livia, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Grász-Szily Boglárka, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzszenifer, Nyúlné Révfalvi Ildikó, Rácz Dávid, Rácz Édua Anna, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Vermes Nikolett, Zimonyi Géza.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2021

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levelcím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu